

EL LLENGUATGE

Usar i abusar

Es verbs *usar* i *abusar* es diferencien no solament pel significat sinó també pel règim: mentre que *usar* admet un doble tractament, com a verb de règim directe i amb un complement d'objecte introduït per la preposició *de*, el verb *abusar* no admet sinó aquesta segona possibilitat, és a dir, que el seu complement ha d'introduir-se sempre amb la preposició indicada. El fet, però, és que per molts el verb *usar* és solament un verb transitiu, de règim directe, volem dir que en desconeixen l'ús com a verb de règim preposicional, amb un complement introduït per la preposició *de*, i segurament més d'un no vacillaria a titllar aquest ús de gallicisme, considerant, especialment, que en francès és molt habitual. Tanmateix, amb una ràpida consulta a qualsevol diccionari, per exemple el Fabra, n'hi ha prou per a esvaïr tot dubte sobre aquest punt. És simplement amb la indicació «intransitiu», que en la seva terminologia vol dir que no és de règim directe, i amb els quatre exemples que transcrivim tot seguit, que el nostre Diccionari normatiu dona compte d'aquesta possibilitat potser poc coneguda del verb *usar*: *Usar algú del seu dret*, *Usar algú malament de les ri-*

queses; *Useu del meu crèdit*, *Useu-ne*, però no *n'abuseu*. Sembla, encara que ens sentiríem temptats a fer-ho, que no cal cercar un significat diferent per al verb *usar* quan regeix la preposició *de*. Si que és fàcil d'adonar-se, però, que en aquest cas el seu complement sol designar una cosa susceptible d'ésser apreciada quantitativament —és a dir, amb un valor, de fet, partitiu—, i generalment no material. Ultra els exemples transcrits, podem citar el que recull el Diccionari Alcover-Moll, de Ramon Llull: *Les besties ne les aus no usen de rahó ne de llure arbitre*. I, així mateix, aquestes altres dos del Diccionari Fabra: *Que usa d'hipocresia* (a *hipòcrita*) i *Que usa de clemència* (a *clement*). Diríem, per tant, anàlogament, *Usar d'autoritat*, *de discreció*, *d'enteniment*, etc., però no, en canvi, *Usar d'un martell*, *d'una eina*, *d'una màquina*, etc.

Si bé, com hem dit, *abusar*, contràriament a *usar*, no admet sinó el règim preposicional —*abusar* significa «usar amb excés», doncs, té complements de valor partitiu anàlegs als de *usar* (*d'alguna cosa*)—, admet també, bé que els diccionaris no el recullen, un ús amb valor absolut, això és, sense cap complement, com quan diem *A mi no m'agrada abusar*.

Albert Jané